

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Plan van Aanpak Zwerfjongeren 2017-2020.

DATUM
23 juni 2017
Verzonden: 23 juni 2017

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
JS (Joan) Beemer

TELEFOONNUMMER
043 350 5426

ONZE REFERENTIE
2017-19839

E-MAILADRES
joan.beemer@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Wij hebben naar aanleiding van de initiatiefvoorstellen en het amendement Zwerfjongeren in de raadsvergadering van 7 maart jl. het Plan van Aanpak Zwerfjongeren 2017-2020 geformuleerd en vastgesteld. In dit plan zijn uw inbreng en die van belanghebbenden zo goed mogelijk verwerkt (zie bijgaand Plan van Aanpak).

Wij bieden u dit Plan van Aanpak ter kennisname aan met de uitnodiging om desgewenst hierover nog een informatieronde te organiseren.

Eerste stap

Inmiddels hebben wij de eerste stap afgesloten. Dit was de inventarisatie van zwerfjongeren in Maastricht die worden opgevangen in de bekende opvanglocaties: Pension Jekerzicht, Credohuis Maastricht en Jongerenfoyer Maris Stella (Kamer met Kansen). De tweede stap is een inventarisatie van de zogenaamde 'bankhoppers', de thuisloze jongeren. Deze inventarisatie vindt plaats in september t/m november 2017, zoals in het Plan van Aanpak verwoord.

Na het afronden van deze stap hebben wij het totaalbeeld van de in onze gemeente verblijvende zwerfjongeren, waardoor wij beter kunnen aangeven wat het aantal benodigde crisis- en opvangplekken is in de stad. U zal hier dan over geïnformeerd worden.

Ter informatie: beschikbare subsidie

Graag informeer ik u ook over het volgende. Dit jaar is er in het kader van de Flexibele Subsidies ook extra aandacht voor zwerfjongeren in de Tender 'Opgroeien in de buurt en zwerfjongeren'. Van 15 juli 2017 tot en met 1 september 2017 kunnen initiatiefnemers of vrijwilligersorganisaties in het kader van deze tender een subsidieaanvraag indienen. Voor meer informatie hierover zie www.gemeentemaastricht.nl/flexibelesubsidies of www.maastrichtdoet.nl.

Hoogachtend,

Jack Gerats,
Wethouder Wmo, Welzijn, Buurten, Burgerparticipatie en Vergunningen

**2017-
2020**

Gemeente Maastricht

PLAN VAN AANPAK ZWERFJONGEREN

Met hierin opgenomen de uitgangpunten van de initiatiefvoorstellen ten aanzien van zwerfjongeren van D66 Maastricht en SPM (2-2017) en PVM (3-2017).

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
Voorwoord	03
Schematisch overzicht acties	06
Overzicht tijdpad en resultaten	07
Inleiding	10
Hoofdstuk 1: Preventie	12
Hoofdstuk 2: Interventie	22
Hoofdstuk 3: Nazorg	32
Hoofdstuk 4: Overstijgende zaken	39
Bijlage: Samenvatting reacties partners zwerfjongeren mee te denken met/ mee te werken aan het gemeentelijk Plan van Aanpak Zwerfjongeren	45

VOORWOORD

De laatste tijd zijn er in Maastricht steeds meer berichten van jongeren die op straat zouden zijn gezet/terecht gekomen en waarvoor geen of onvoldoende mogelijkheid is tot opvang of een betaalbare opvang zonder 'zorgtitel'. Samen mét jongeren en ouders is hierover een film gemaakt. In de film vertellen de jongeren en ouders hun verhaal en geven ze naast een inkijk op hun toekomstdroom ook aan wat jongeren zou helpen – als het net iets anders geregeld zou zijn.

Tijdens de premièreavond in juni 2016 van de film '[\(t\)huis voor jongeren](#)' – een film over jongeren die op straat staan – werd duidelijk dat er behoefte is aan één aanspreekpunt voor (zwerf)jongeren vanuit de gemeente Maastricht. Zo gaven scholen aan behoefte te hebben aan één aanspreekpunt rond zorg voor jongeren en jongeren zelf gaven aan behoefte te hebben aan een aanspreekpunt bij problemen (of wachtlijsten) bij crisisplaatsingen. Daarom werd gevraagd om een centraal aanspreekpunt binnen de gemeente Maastricht. Inmiddels is die er gekomen. Eén van de reacties is: "We zijn blij dat er nu één aanspreekpunt is, waar ook jongeren zélf terecht kunnen."

In maart 2017 heeft de Gemeenteraad in zijn vergadering unaniem een besluit genomen om een Plan van Aanpak voor zwerfjongeren te realiseren, waarin minstens wordt aangegeven dat:

- het college heeft toegezegd op korte termijn vijf crisisplekken zonder titel te realiseren.
- de raadsfracties de wens hebben aangegeven dat de twee initiatiefvoorstellen 2-2017 en 3-2017 betreffende zwerfjongeren zullen uitmonden in één coherent beleid dat de hulpverlening aan zwerfjongeren samenbrengt en versterkt.

Dit betekent concreet dat het volgende wordt opgepakt:

1. Inzetten van vroegtijdige interventie of familieondersteuning (bijvoorbeeld 'Family First');
2. Aandacht in het beleid voor de Intensieve Preventieve Aanpak (IPA);
3. Vergroten van het aantal crisisplekken¹ in de opvang;
4. Zorg dragen dat zwerfjongeren een zorgverzekering hebben (bijvoorbeeld 'Met zorg verzekerd');
5. Meer toekomstperspectief door verbetering betaalbare huisvesting (bijvoorbeeld 'Housing');

---

¹ Een crisisplek is een plek, waar de jongere niet langer dan 6 weken verblijft. In die periode kan de jongere tot rust komen, maar de tijd wordt ook gebruikt om samen een begeleidingsplan te maken.

6. (Laten) uitvoeren van een onderzoek naar aantal, problematiek en (on)mogelijkheden van de zwerfjongeren (18-23 jaar) in Maastricht;
7. Het (laten) onderzoeken van de noodzaak tot uitbreiding van het aantal opvangplekken² in Maastricht en de eventuele realisering van uitbreiding van de bestaande opvang;
8. Eén gemeentelijk aanspreekpunt in beleid;
9. Een integrale aanpak van de problematiek (bijvoorbeeld experiment 'Van de straat');
10. De wijze van financiering van alle voorstellen wordt in het plan aangegeven.

Het onderhavige *'Plan van Aanpak Zwerfjongeren 2017-2020'* is hiervan de uitwerking en wordt in juni 2017 aan de Raad ter accordering voorgelegd. Voor de totstandkoming van het Plan zijn eveneens uitvoeringspartners, ervaringsdeskundigen en jongeren benaderd om input te leveren (zie bijlage).

Jaarlijks wordt geëvalueerd en de uitkomst(en) word(t)en aan de Raad voorgelegd, zodat deze op de hoogte blijft van de cijfers en de voortgang.

We richten ons de komende jaren op:

- vroegtijdige signalering en preventie van risico's;
- het op peil brengen/houden en indien nodig uitbreiden van opvangvoorzieningen en activeringsmogelijkheden;
- onderzoek naar innovatieve vormen van (crisis)opvang;
- netwerksamenwerking, coördinatie en ketenregie;
- bevorderen door- of uitstroom, zowel in als ná opvang;
- verbeteren nazorg.

Op pagina 6 vindt u een schematische weergave van datgene wat wij in dit Plan van Aanpak aangeven reeds voor zwerfjongeren te doen en voornemens zijn te doen, uitgaande van de 'OGGZ³ trap van uitval en herstel'. Centraal in de trap van uitval en herstel staat het begrip 'sociale kwetsbaarheid'. Mensen zijn sociaal kwetsbaar als zij (tijdelijk) niet in staat zijn op eigen kracht moeilijkheden te overwinnen en hun leven in te vullen zoals ze zelf willen. In die sociale

---

² Een opvangplek is een plek, waar de dak- of thuisloze jongere net zo lang verblijft als nodig is. Dat wil zeggen net zo lang totdat de jongere (redelijk) zelfstandig kan functioneren en zijn/haar leven redelijkerwijs op orde heeft richting opleiding, inkomen, etc.

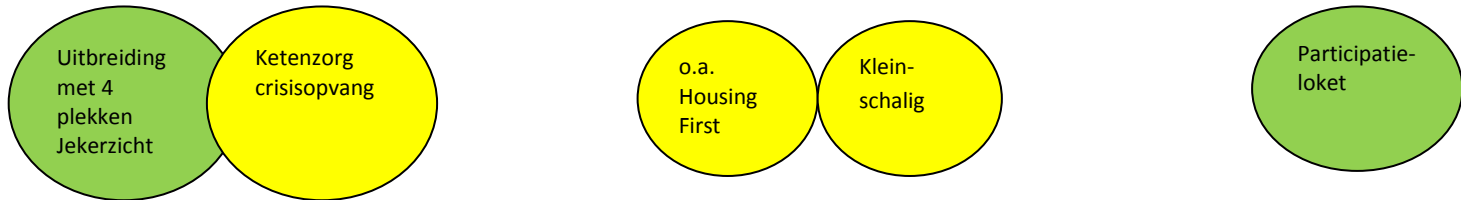
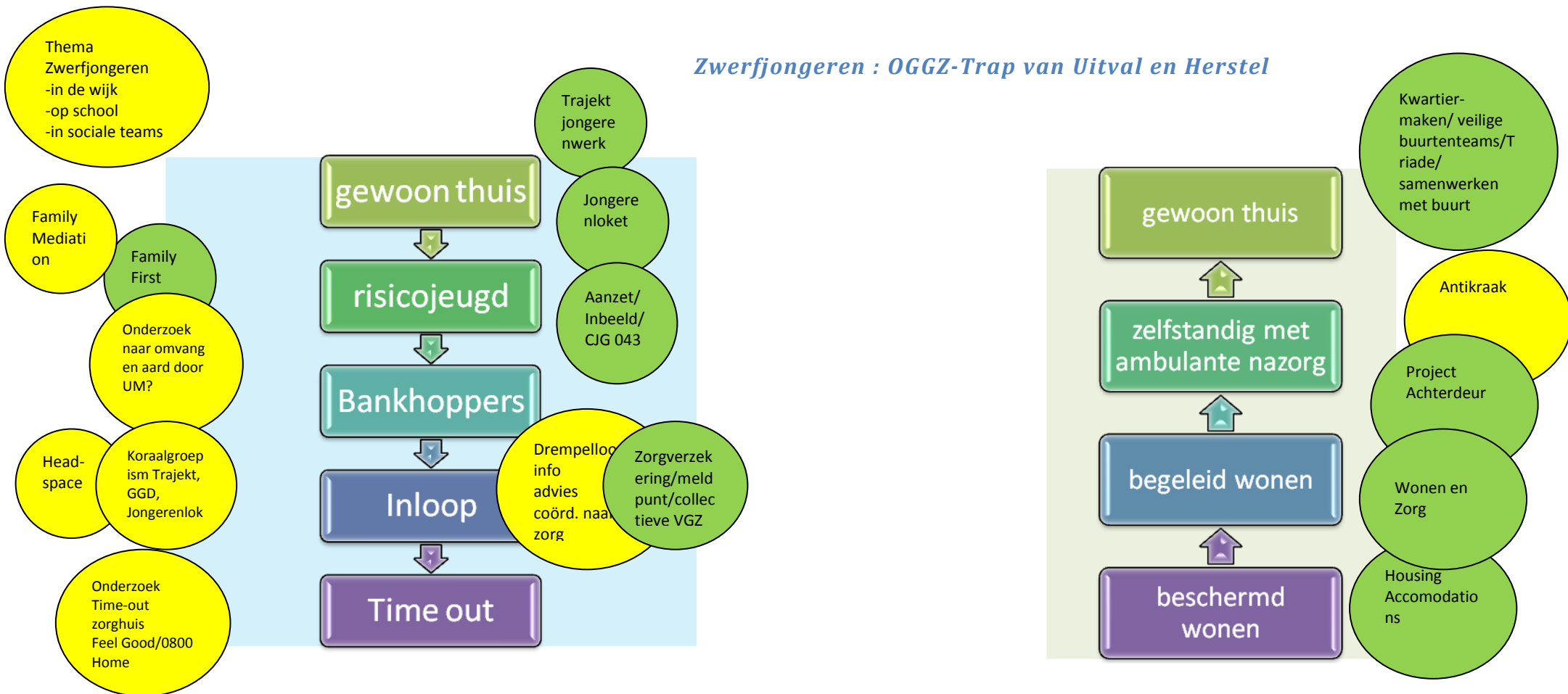
³ OGGZ staat voor 'Openbare Geestelijke Gezondheidszorg'.

kwetsbaarheid spelen verschillende risicofactoren een rol, zoals schulden, alcohol en drugsmisbruik, eenzaamheid of psychische stoornissen, maar ook toegankelijkheid van voorzieningen. Zonder preventieve ondersteuning kunnen sociaal kwetsbare mensen in een neerwaartse spiraal terechtkomen. De trap van uitval en herstel geeft dit proces visueel weer.

In het schema en in de overzichten die per hoofdstuk volgen betekenen de groene kleur activiteiten, programma's en/of projecten die wij reeds uitvoeren, de gele kleur geeft aan datgene wat wij voornemens zijn te doen.

Na het schema vindt u op de volgende pagina's een overzicht van de planning: wat wanneer gerealiseerd is en het aantal extra crisis/opvangplekken.

Zwerfjongeren : OGGZ-Trap van Uitval en Herstel

Resultaat 2017-2020	03-17	04-17	05-17	06-17	07-17	08-17	09-17	10-17	11-17	12-17	01-18 tot 07-18	07-18 tot 01-19	01-19 tot 01-20
Trajekt voert jongerenprojecten uit zoals 'Aanzet', 'Inbeeld', etc. (regulier)													
Jongerenloket t.b.v. activering en participatie risicojeugd (regulier)													
In de Jeugdzorg gebruik laten maken van gezinsinterventie 'Family First' (regulier)													
In de Jeugdzorg gebruik laten maken van 'Family Mediation'													
Organiseren centraal coördinatiepunt en inloopspreekuur zwerfjongeren i.s.m. Gastenhof en relevante derden													
Faciliteren landelijk project 'Headspace', uitgevoerd door UM													
Aanwijzen stadsbrede gids of trajectbegeleider van zwerfjongeren i.s.m. relevante partijen													
Uitvoeren experiment koppelen van zwerfjongeren met een vrijwillig 'maatje' via Humanitas													
Online hulpverlening aan (zwerf)jongeren door Gastenhof (regulier)													
Formulering nieuwe werkmethodek vroeg signalering zwerfjongeren i.s.m. relevante derden													
Toepassing werkmethodek vroeg signalering													
Evaluatie werkmethodek vroeg signalering													
Formulering onderzoeksopdracht 'bankhoppers' in verband met het al dan niet uitbreiden van opvangplekken													
Uitvoering onderzoek 'bankhoppers'													
Implementatie onderzoeksresultaten 'bankhoppers'													
Naar aanleiding van het onderzoek 'bankhoppers' eventueel uitbreiden van het aantal opvangplekken met een x-aantal													
Realisatie 4 crisisplekken en 1 noodbed bij Gastenhof (Pensioen Jekerzicht)													
Onderzoeken huisvestingsmogelijkheden voor een 'doorstroomgroep', bestaande uit 4 à 5 plekken voor 'uit													

Resultaat 2017-2020	03-17	04-17	05-17	06-17	07-17	08-17	09-17	10-17	11-17	12-17	01-18 tot 07-18	07-18 tot 01-19	01-19 tot 01-20
begeleide' jongeren uit Pension Jekerzicht.													
Uitbreiding van het aantal crisisplekken met 8 plekken													
Housing First inzetten voor 18-23 jarigen													
Van onverzekerde zwerfjongeren (bankhoppers) die zorg behoeven, wordt de zorg door de overheid vergoed													
Zwerfjongeren in de opvang hebben een zorgverzekering (regulier)													
Organiseren van kleinschaliger en/of gedifferentieerde opvang voor jongeren													
Inventarisatie naar vrijkomende BW woningen om deze in te zetten voor jongerenopvang													
Toeleiding naar passend onderwijs, dagbesteding, participatie activiteiten (regulier)													
Ambulante begeleiding na uitstroom uit de opvang, dan wel in de eigen woonsituatie door Gastenhof (regulier)													
Inrichten Centrale/Gezamenlijke Achterdeur als gezamenlijke portal bij uitstroom													
Gebruik 'Housing Accomodations' en individuele woonbegeleiding, ook voor zwerfjongeren													
Organiseren van 'pop up' kames, anti-kraak, etc. i.s.m. woningcorporaties, makelaars, ondernemers													
Het Participatieloket (Relim, Leger, Radar, MTB, Sociale Zaken) eveneens inzetten voor zwerfjongeren													
Onderzoek naar zwerfjongeren in Maastricht													
Realisatie van één centraal aanspreekpunt zwerfjongeren binnen de gemeente (regulier vanaf oktober 2016)													
Organiseren stedelijk netwerkoverleg zwerfjongeren ter realisatie integrale (keten)aanpak													

Resultaat 2017-2020	03-17	04-17	05-17	06-17	07-17	08-17	09-17	10-17	11-17	12-17	01-18 tot 07-18	07-18 tot 01-19	01-19 tot 01-20
Thema zwerfjongeren (laten) inbrengen in Sociale Teams en Veilige Buurten Teams													
Pilot starten i.s.m. Stichting Zwerfjongeren Nederland voor 'Van de Straat'													

INLEIDING

Vóór 2015 waren de (bestuurlijke) verantwoordelijkheden voor zorg en hulp aan jeugd verdeeld over provincies en gemeenten, waardoor afstemming en noodzakelijke verbindingen werden bemoeilijkt.

Met ingang van 2015 zijn gemeenten geheel verantwoordelijk voor de zorg aan jeugd. Deze verantwoordelijkheid is vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo2015) en de nieuwe Jeugdwet. De zorg van jeugdigen onder de 18 jaar valt onder de Jeugdwet, waarvoor iedere gemeente afzonderlijk een rijksbijdrage ontvangt vanuit het ministerie van VWS. De zorg voor jongeren van 18+, dus meerderjarigen/volwassenen, is geregeld in de Wmo. Ook hiervoor ontvangt iedere afzonderlijke gemeente een rijksbijdrage. Het rijk, i.c. het ministerie van VWS, financiert de maatschappelijke opvang (inclusief vrouwenopvang en zwerfjongerenopvang in de leeftijd van 18-23 jaar) via specifieke uitkeringen aan de centrumgemeenten, waarvan Maastricht er één van is. Met dit geld is het mogelijk om de opvang van en hulpverlening aan zwerfjongeren (18+) te bekostigen.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor **“jongeren tot 23 jaar die feitelijk of residentieel dakloos zijn met meervoudige problemen”** (= landelijke definitie zwerfjongeren). Dit betekent concreet dat alle gemeenten hiervoor verantwoordelijk zijn, maar dat vanaf het 18^e levensjaar voor de opvang tot nu toe de centrumgemeenten hierop aangesproken kunnen worden, omdat zij hiervoor ook de financiering ontvangen. ‘Tot nu toe’, omdat het zeer waarschijnlijk is dat de ‘centrumgemeente constructie’ in 2020 zal worden los gelaten. Hierdoor zullen met ingang van die datum alle gemeenten in het kader van de Wmo verantwoordelijk zijn voor opvang, begeleiding, hulpverlening en zorg aan jongeren tot 23 jaar die feitelijk of residentieel dakloos zijn met meervoudige problemen.

De uitdaging voor gemeenten is de mogelijkheden vanuit de Jeugdwet en de Wmo integraal te benutten ten behoeve van de zwerfjongeren. Dat wil zeggen verbindingen te leggen:

- binnen het Sociaal Domein tussen jeugd-, onderwijs-, participatie-, veiligheids- en wmo beleid (waaronder maatschappelijke opvang);
- tussen het Sociaal Domein en het Veiligheidsdomein;
- tussen de uitvoeringsorganisaties die te maken hebben met (zwerf)jongeren en daarmee doorlopende zorgpaden voor hen te realiseren.

Naast de groep dakloze jongeren is er een bredere groep thuisloze jongeren, de zgn. ‘bankhoppers’. De meeste zwerfjongeren zijn vermoedelijk thuisloos en niet dakloos. Ze slapen – gelukkig - niet letterlijk op straat, maar zwerven heen en weer tussen logeeradressen bij familie, vrienden,

kennissen en slaappleatsen bij instanties als de (crisis)opvang. Het aantal thuisloze jongeren is niet bekend, ook landelijk niet.

Dit Plan van Aanpak gaat vanuit de optiek van Preventie, Interventie (= (crisis)opvang, begeleiding/hulpverlening/zorg) en Nazorg nader in op de uitwerking van de 10 eerdergenoemde Raadsbesluiten, inclusief ten aanzien van een integrale aanpak van de problematiek van zwerfjongeren.

Hoofdstuk 1 gaat nader in op preventie en behandelt het 'inzetten van vroegtijdige interventie/familieondersteuning' en 'aandacht voor de intensieve preventieve aanpak (IPA)', gevolgd door hoofdstuk 2 met de raadsbesluiten 'vergroten van het aantal crisisplekken in de opvang' en 'zorg dragen dat zwerfjongeren een zorgverzekering hebben'. Hoofdstuk 3 gaat in op 'verbetering betaalbare huisvesting' voor jongeren na de opvang, gevolgd door hoofdstuk 4 waarin overstijgende zaken worden belicht om de situatie van de zwerfjongeren in Maastricht beter in kaart te brengen en te verbeteren. In de bijlage vindt u een samenvatting van de reacties van de partners op onze oproep om mee te denken met/mee te werken aan het 'Plan van Aanpak Zwerfjongeren'.

HOOFDSTUK 1: PREVENTIE

Hieronder kunnen we de volgende raadsbesluiten plaatsen:

1. Inzetten van vroegtijdige interventie/familieondersteuning.
2. Aandacht voor de Intensieve Preventieve Aanpak (IPA).

Wat betekent preventie in het kader van zwerfjongeren? Het betekent voorkómen dat problemen in de thuissituatie escaleren en dat jongeren onnodig bij jeugdzorg of in de jeugdhulpverlening terecht komen. Gelukkig lukt dat ook in veel gevallen. Met de meeste jongeren en gezinnen in Maastricht gaat het goed. Het versterken van de opvoedkracht van ouders door opvoedondersteuning en het organiseren van ontmoeting en vormen van zelfhulp, voldoet in de meeste gevallen.

Desondanks hebben we toch te maken met een groep thuisloze of dakloze jongeren, die vanwege de eigen thuissituatie hierin verzeild raken: de groep zwerfjongeren. Voor deze groep jongeren is de rode draad: het bieden van tijdelijke opvang (onderdak), stabiliseren van de jongere en het bevorderen van participatie door (begeleid) zelfstandig wonen, zorg, scholing of werk /inkomen onder regie van de jongere zelf. Hoe kunnen we er met elkaar voor zorgen dat de groep zwerfjongeren kleiner wordt?

In het kader van preventie is het essentieel een integrale benadering te hebben vanuit Jeugdbeleid en Wmo beleid (MO/Zwerfjongerenbeleid). Zeker met het oog op 18-/18+ jongeren, die vanuit een problematische thuissituatie dak- of thuisloos geraken.

In het kader van het Jeugdbeleid zetten we in op interventies in de Jeugdzorg gericht op het gehele gezinsysteem om gezinnen hulp te bieden met als doel om het gezin bij elkaar te houden. Vanuit de Wmo maken we gebruik van de ingezette initiatieven vanuit het welzijnswerk richting (risico)jeugd. Daarnaast worden vanuit diverse (opvang)instellingen initiatieven ontwikkeld voor een laagdrempelige inloopvoorziening voor (zwerf)jongeren in de stad met als doel de jongeren zo snel mogelijk te kunnen helpen met hun (prangende) vragen op elk leefgebied. Vanuit de gemeente worden de initiatieven gesteund en met elkaar in verbinding gebracht om de nodige dwarsverbanden te leggen in het kader van een integrale aanpak van de problematiek van (zwerf)jongeren.

Met betrekking tot alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers), waarvan landelijk onderzoek naar zwerfjongeren aangeeft dat zich steeds meer AMV-ers onder de doelgroep bevinden, kunnen wij voor onze regio's (Maastricht Heuvelland en Westelijke Mijnstreek) hierover nog geen uitspraken doen.

In de loop van 2017 wordt het College nader geïnformeerd over de aanpak van AMV-ers in onze regio. De Raad wordt hierover vervolgens via een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Hierbij wordt eveneens meegenomen het punt van AMV-ers in relatie tot 'zwerfjongeren'.

PREVENTIE

Wat	Hoe	Stand van zaken en eventueel vervolg	Tijdpad	Financiering
(1)Gebruik maken van bestaande initiatieven richting (risico)jeugd.	Trajekt voert vanuit het welzijnswerk in opdracht projecten uit of programma's jeugd/jongeren, zoals projecten 'Aanzet' en 'Inbeeld', het stadspel 'No Credit, Game Over', CJG043. Het gebruik van de Verwijsindex.	Vooral preventief van aard. Ten behoeve van risicojeugd wordt innovatief doorontwikkeld in de wijk of op school.	2017 e.v.	Regulier.
		Gemeente neemt het initiatief om Trajekt, het jongerenloket en opvanginstellingen voor (zwerf)jongeren samen te brengen met het doel een nieuwe werkmethode van vroeg signalering en integrale ketenbenadering uit te	06-2017:Start Overleg. 01-2018: Toepassing werkwijze. 01-2019: Evaluatie.	Regulier.

		<p>werken.</p> <p>Ten behoeve van vroeg signaleren of vroegtijdige interventie kan de LEVANTOgroep zorgen voor ervaringsdeskundigen en maatjes; ook inzet van In2yourplace is mogelijk: een empowerment en netwerkuitbreiding voor jongeren.</p>		
<p>(2)Gebruik maken van het Jongerenloket, bestaande uit het Servicepunt Jongeren@work (SPJ@W) en het Expertteam Jongeren@work (J@W) voor jongeren tot 27 jaar.</p>	<p>Het SPJ@W brengt de teams onderwijs en werk samen in één fysiek loket wat leidt tot een efficiënte en geïntegreerde intake. Het Expertteam J@W is een netwerkorganisatie en bestaat uit: UWV Werkbedrijf, Sociale Dienst, Bureau Jeugdzorg, Trajekt, LVO,</p>	<p>1)Idem met betrekking tot vroeg signalering.</p> <p>2)Het loket wordt met name ingezet voor dataverzameling in het onderzoek naar 'bankhoppers' en AMV-ers (alleenstaande</p>	<p>1)Idem.</p> <p>2) 09-2017 : Onderzoeksopdracht bankhoppers en AMV-ers. 10-2017 tot 12-2017: Uitvoering onderzoek. 01-2018: Gegevens</p>	<p>1)Regulier.</p> <p>2)Sociaal Investeringsfonds. Inverdieneffecten: door aantal en problematiek van 'bankhoppers' (= thuisloze jongeren) en AMV-ers op de kaart te</p>

	Leeuwenborgh Opleidingen, MTB-Phoenix, MEE en Alterius.	minderjarige vreemdelingen).	worden ingezet ter verbetering van vroeg interventie.	hebben, kan sneller adequate interventie worden opgezet. Gebruik van duurdere (opvang)voorzieningen kan hierdoor worden voorkomen.
(3)Gebruik (laten) maken van 'evidence based' interventieprogramma's in de Jeugdzorg gericht op het gehele gezinssysteem.	Afstemmen met Jeugdbeleid.	Staand beleid.	2017 e.v.	Regulier.
	In de Jeugdzorg of jeugdhulpverlening gebruik (laten) maken van erkende programma's van het Nederlands Jeugdinstituut (Nji), zoals 'Family First'. ⁴	De interventie 'Family First' blijkt effectief. Er zijn gezamenlijk 349 modules ingezet: in 2015 (35) en 2016 (314). De inzet van	01-2017 tot 12-2017: minimale inzet 'Family First' interventie in de Jeugdzorg: 314 keer.	Regulier.

⁴ 'Family First' wordt landelijk ingezet als intensieve crisishulp aan gezinnen met als doel om het gezin bij elkaar te houden en uithuisplaatsing van één of meer kinderen te voorkomen. De veiligheid van de kinderen staat voorop. De hulp duurt vier tot zes weken, sluit aan bij de behoeften van het gezin en is gericht op het vergroten van de competentie van gezinsleden door middel van het versterken van datgene wat goed gaat en het aanleren van nieuwe vaardigheden.

		deze interventie wordt gestimuleerd in de uitvoering.		
	Gebruik (laten) maken van 'Family Mediation', een nieuwe methodiek voor ouders en jongeren die op het punt staan van een breuk of al met elkaar gebroken hebben om te voorkomen dat jongeren op straat terechtkomen.	Nader onderzoek over de effectiviteit van deze nieuwe methodiek (via Movisie en/of NJi).	2018 -2019.	Landelijk.
(4)Organiseren van een centraal coördinatie- of meldpunt zwerfjongeren, gekoppeld aan laagdrempelige inloopsprekuren in de stad voor (zwerf)jongeren.	Samen met Koraal Groep/Gastenhof en derden organiseren van inloopsprekuren voor jongeren op 'logische' plekken, zoals scholen. Vorm: informatiebus? Deze zijn tevens aanspreekpunt voor collega-professionals van waaruit coördinatie naar begeleiding, hulp of zorg op maat plaatsvindt.	Een projectgroep met als kartrekker de Koraal Groep/ Gastenhof organiseert een laagdrempelig inloopsprekuren voor (zwerf)jongeren. De gemeente sluit hierop aan.	06-2017: Deelname van gemeente in projectgroep. 09-2017: Eerste aanzet van een laagdrempelig inloopsprekuren voor (zwerf)jongeren.	Regulier.
	Faciliteren nieuw initiatief	In samenwerking met	2017 e.v.	Landelijke financiering

	<p>'Headspace', het opzetten van geïntegreerde, laagdrempelige, flexibele hulp aan jongeren in Maastricht. 'Headspace' is een landelijk project en is bedoeld als een laagdrempelige inloopvoorziening voor jongeren waarin verschillende organisaties in samenwerken (netwerkorganisatie). Jongeren tussen de 12 en 25 jaar kunnen straks bij Headspace terecht met lichte of zware psychische klachten, maar ook met vragen over seksualiteit, school, alcohol en drugs, werk of financiën.</p>	<p>Maatschappelijk Vastgoed wordt gezocht naar een geschikte locatie in Maastricht. Daarnaast wordt het initiatief ondersteund vanuit Jeugd en Gezondheidsbeleid.</p>		<p>en gemeentelijke facilitering met betrekking tot huisvesting en beleidsinzet.</p>
	<p>Aanwijzen van een gids of trajectbegeleider die alle mogelijkheden voor wat betreft opvang, huisvesting, participatie en zorg kent en de zwerfjongeren in</p>	<p>Onderzoeken vanuit welke bestaande instelling/initiatief voor (zwerf) jongeren een dergelijke gids</p>	<p>06-2017: Gesprek met instellingen (zwerf)jongeren. 09-2017 tot 09-2019: Aanwijzen 'gids'</p>	<p>Regulier of Sociaal Investeringsfonds. Afhankelijk van de mogelijkheid tot omzetten van</p>

	de juiste richting begeleidt.	aangewezen kan worden. Te starten in de vorm van een pilot voor de duur van 2 jaar.	zwerfjongeren. 09-2019: Evaluatie.	budgetten. Inverdieneffecten: Hierdoor worden onnodige, langdurige en dure zoekprocessen naar de juiste interventie(s) voorkomen.
(5)Koppelen van risicojongeren en/of zwerfjongeren met een vrijwillig 'maatje'.	Humanitas Match! zet vrijwilligers/leeftijdgenoten/ ervaringsdeskundigen in. Bij Match! bieden vrijwilligers vriendschappelijk contact, praktische ondersteuning en een luisterend oor.	Samen met Humanitas Maastricht onderzoeken welke mogelijkheden hiertoe in Maastricht zijn. Indien ja, starten van een experiment voor de duur van 2 jaar. Daarna evaluatie.	09-2017: Onderzoek naar mogelijkheden met Humanitas Maastricht. 01-2018 tot 01-2020: Experiment Humanitas Match! Maastricht. 03-2020: Evaluatie.	Sociaal Investeringsfonds. Inverdieneffecten: Door het koppelen van ervaringsdeskundigen en/of 'succesvolle' jongeren wordt een toekomstperspectief geboden en terugval voorkomen.
(6)Online hulpverlening door middel van moderne communicatie middelen (sociale media).	De Koraal Groep/Gastenhof biedt reeds online hulpverlening aan (zwerf)jongeren aan.	Deze online hulpverlening voor zwerfjongeren breder	Online hulpverlening bestaat vanaf 2016. 09-2017: Gebruik	Regulier.

		bekend maken via PR en/of communicatiemiddelen van de gemeente.	(laten) maken van gemeentelijke PR en communicatiemiddelen.	
--	--	---	---	--

HOOFDSTUK 2: INTERVENTIE (= (Crisis)Opvang, Begeleiding, Hulpverlening en Zorg)

Hieronder kunnen we de volgende raadsbesluiten plaatsen:

1. Vergroten van het aantal crisisplekken in de opvang;
2. Zorg dragen dat zwerfjongeren een zorgverzekering hebben (bijvoorbeeld 'Met zorg verzekerd').

In de motie Zwerfjongeren van maart 2017 wordt gememoreerd dat het college heeft toegezegd op korte termijn vijf crisisplekken zonder titel te realiseren.

In april 2017 is met de Koraal Groep/Gastenhof overeengekomen dat er in Pension Jekerzicht in plaats van één noodplek er in totaal vijf crisisplekken komen. In overleg met de Stichting en de buurt is vervolgens gekozen om niet te kiezen voor een uitbreiding van het aantal plekken in het Pension, maar deze te handhaven op een totaal van maximaal 20 plekken. Dat wil zeggen dat er op enig moment niet meer dan 20 jongeren in het Pension onderdak hebben. Met andere woorden: met de Koraal Groep/Gastenhof is afgesproken dat 4 opvangplekken 'omgeklapt' worden tot crisisplekken. Om dit te effectueren zullen de jongeren die de opvangplekken momenteel bezetten, maar die al zo ver zijn om door/uit te stromen, ook daadwerkelijk moeten kunnen uitstromen naar betaalbare zelfstandige bewoning of naar beschermd of begeleid wonen. Langs deze weg wordt er plaats gemaakt voor de crisisplekken. Om er voor te zorgen dat het resterend aantal opvangplekken op peil blijft, is onderzocht of elders in de stad huisvesting kan worden gecreëerd voor een 'doorstroomgroep' bestaande uit jongeren uit Pension Jekerzicht die in feite zijn 'uit begeleid'. Zij zijn reeds zo ver gevorderd dat zij zelfstandig op kamers of in een woning kunnen wonen, eventueel met ambulante begeleiding. Met woningcorporatie Servatius is in juni 2017 hierover overleg geweest, wat heeft geresulteerd in een aanbod voor huisvesting van de jongeren vanuit de Koraal Groep/Gastenhof die al zo ver zijn dat ze zelfstandig of met ambulante begeleiding kunnen wonen.

In de praktijk komt het te vaak voor dat jongeren die 'uit begeleid' zijn, nog te lang op een reguliere opvangplek zitten, omdat zij niet kunnen door/uitstromen uit de Opvang. Dat wil zeggen dat door/uitstroom binnen en buiten de maatschappelijke opvang (MO) en beschermd wonen (BW) prioriteit dient te krijgen.

In de Centrale of Gezamenlijke Voordeur MO/BW, voorgezeten door de gemeente, zijn instellingen MO/BW vertegenwoordigd en wordt in het wekelijks overleg op casuïstiek niveau iedere nieuwe aanmelding besproken. Gezamenlijk wordt besloten waar de betreffende cliënt het beste kan

worden opgevangen, dan wel kan worden gehuisvest. Dat wil zeggen het beste voor het herstel en de ontwikkeling van de cliënt, opdat deze zo snel en goed mogelijk terug kan naar 'normaal'.

Analoog aan deze Centrale of Gezamenlijke Voordeur wordt momenteel gewerkt aan een Centrale of Gezamenlijke Achterdeur om de door- of uitstroom uit de MO/BW te vergemakkelijken en/of bespoedigen. Dit is een ontwikkeltraject om de match tussen vraag (vanuit de MO/Vrouwenopvang (VO)/opvang zwerfjongeren) en aanbod (woningen) te verbeteren. Hierbij wordt onder andere ook onderzocht hoe we het tot nu toe onderbenutte, maar wel beschikbare quotum zorgwoningen vanuit Housing Accomodations voor 100% beschikbaar kunnen stellen voor de MO/BW. Vervolgens zullen op basis van de resultaten van deze analyse de lopende afspraken met de woningcorporaties (Woonpunt, Servatius, Maasvallei) geactualiseerd, dan wel bijgesteld worden.

In het kader van 'Housing Accomodations' is voor het jaar 2017 bepaald dat een totaal van 70 woningen beschikbaar gesteld zou moeten worden door de participerende woningcorporaties voor het huisvesten van uitstromers uit de maatschappelijke opvang, inclusief opvang van zwerfjongeren en vrouwen. Het aantal beschikbaar gestelde woningen per woningcorporatie is vastgelegd in een contingent. Dit contingent houdt in, dat er een verdeling heeft plaatsgevonden naar rato van het woningbezit. Met een verdeelsleutel worden de woningen verder verdeeld⁵.

---

⁵ De coördinatie van 'Housing Accomodations' ligt momenteel bij Housing, gefaciliteerd door de LEVANTOgroep/RIBW Heuvelland & Maasvallei.

INTERVENTIE

Wat	Hoe	Stand van zaken en evt. vervolg	Tijdpad	Financiering
(1) Vergroten van het bestaande aantal crisisplekken in de opvang van één (1) naar vijf (5).	Met de Koraal Groep/Gastenhof wordt de bestaande noodplek (1) in Pension Jekerzicht uitgebreid met 4 crisisplekken, zonder dat het totaal aantal pensionjongeren toeneemt. Dat wil zeggen dat we 4 plekken/bedden aanmerken als crisisplek binnen de huidige capaciteit.	In april 2017 is dit met de Koraal Groep/Gastenhof afgesproken binnen de reguliere subsidie-afspraken en het cliëntenbestand van maximaal 20 jongeren. Door middel van door- of uitstroom van een jongere op een nu bezette opvangplek worden de crisisplekken geëffectueerd.	05-2017 tot 07-2017.	Regulier.
(2) Organiseren van een 'doorstroomgroep', bestaande uit 'uit begeleide' jongeren vanuit Pension Jekerzicht.	Met de Koraal Groep/Gastenhof en woningcorporatie Servatius is onderzocht of er huisvestingsmogelijkheden zijn voor	Begin juni 2017 heeft hiervoor een tripartite overleg plaats gevonden tussen gemeente,	06-2017 tot 12-2017.	Regulier.

	een 'doorstroomgroep' zwerfjongeren. Dit heeft geresulteerd in een aantal plekken vanuit Servatius.	Servatius en Koraal Groep/Gastenhof.		
(3)Uitbreiding van het aantal crisisplekken.	Vanuit Stichting Feel Good Connected/0800-HOME wordt geadviseerd om een 'Time Out House' in het leven te roepen: een drempelvrije (crisis) opvang voor jongeren in crisissituaties. Jongeren die even een Time-Out nodig hebben. Beginnende met 4 à 5 bedden en zorg op maat. Om tevens onderdak te kunnen bieden voor de overbruggingsperiode die kan ontstaan tijdens de intake periode bij de reguliere opvang.	Een dergelijk 'Huis' zou in de Maastrichtse situatie momenteel een meerwaarde kunnen hebben. Onderzoeken of een pilot voor de duur van 2 jaar mogelijk is op een (tijdelijke) locatie in Maastricht.	05-2017 tot 06-2017: Onderzoek ter realisatie van een 'Time Out House'. 01-2018 tot 01-2020: Pilot 'Time Out House'. 03-2020: Evaluatie 'Time Out House'.	Sociaal Investeringsfonds. Inverdieneffecten: Hierdoor hoeven bestaande opvangplekken niet te worden benut en kan door een adequate crisisinterventie worden voorkomen dat de jongere in de opvang terecht hoeft.
	Vanuit het veld (LEVANTOgroep, Koraal Groep, Trajekt, Alterius, Xonar, Leger des Heils) wordt aangegeven	Gemeente sluit aan op dit overleg en verbreedt dit initiatief naar	09-2017:Start Werkbijeenkomst. 01-2018: Toepassing	Regulier.

	dat de oplossing voor het probleem niet zozeer gezocht moet worden in een kwalitatieve en kwantitatieve opwaardering van het systeem, maar veeleer in een inhoudelijke keten/netwerkbenadering waarbij de losse stukjes (diensten en producten) die ontwikkeld zijn door verschillende aanbieders aan elkaar gekoppeld worden en met elkaar in verband gebracht worden.	instellingen (zwerf) jongeren met als doel een gezamenlijke werkmethode ter vroeg signalering, vroeg interventie en integrale (keten)aanpak van de problematiek van zwerfjongeren.	werkwijze. 01-2019: Evaluatie.	
(4) Housing First ⁶ inzetten voor zwerfjongeren.	In 2016 in Maastricht als experiment ingezet voor cliënten van het Leger	Het gaat erom mensen die 'hulpverleningsmoe'	In 2018 wordt gekeken naar eventuele	Regulier.

⁶ 'Housing First': Interventie is uit de VS (New York) overgenomen 'Housing First' wordt landelijk ingezet als individueel begeleid wonen voor mensen die dak- of thuisloos zijn. Er is sprake van meervoudige, complexe psychiatrische problematiek, vaak in combinatie met verslavingsproblematiek. De mensen zijn niet geschikt voor groepswonen. Er wordt enkel gekeken of de cliënt zelfstandig een woning wil gaan bewonen. Vervolgens wordt er direct naar een passende woning gezocht onder 3 basisvoorwaarden:

- Geen overlast veroorzaken;
- Te allen tijde de deur openmaken;
- Na overleg met de jongere bij de toekenning van de bijzondere bijstand ondersteuning bij beheer financiën door de zorgaanbieder.

	des Heils (23+).	zijn eerst een dak boven het hoofd te bieden en ze tot zichzelf te laten komen. Pas na een tijdje worden ze op vrijwillige basis begeleid en/of gemotiveerd om hulp of behandeling te aanvaarden. Na evaluatie van het experiment wordt bekeken of interventie ook geschikt is voor zwerfjongeren.	doelgroep verbreding (18+). Hierbij wordt aangesloten bij het project 'Wonen en Zorg' waarin dit ook een thema is.	
(5)Zorg dragen dat zwerfjongeren een	Huisartsen, apothekers en ziekenhuizen krijgen de zorg die zij	Onverzekerde patiënten ⁷ zijn aan te melden bij: meldpuntverzekerdenzorg.nl .	Met ingang van 1 maart 2017 geldig voor alle	Regulier.

⁷ Immigranten en illegalen kunnen hierop geen aanspraak maken, want voor hen heeft het ministerie van VWS een andere regeling. De aanspraak op vergoeding van zorg is voor (minderjarige) asielzoekers vastgelegd in de [Regeling Zorg Asielzoekers](#) (RZA). Het verstrekkingenpakket van de RZA komt grotendeels overeen met het verstrekkingenpakket van de Zorgverzekeringswet en de AWBZ. Ongedocumenteerde migranten, dat wil zeggen mensen die zonder rechtsgeldige verblijfstitel in Nederland verblijven, hebben net als ieder ander recht op medisch noodzakelijke zorg. Artsen kunnen op grond van de Zorgverzekeringswet en Vreemdelingenwet een deel van de

zorgverzekering hebben.	verlenen aan onverzekerde dak- en thuislozen (inclusief zwerfjongeren) vergoed van de overheid. Vervolgens kijkt de GGD naar eventueel aanvullende hulp en de mogelijkheden om een zorgverzekering af te sluiten.	Aangemelde personen krijgen hun behandelingen altijd vergoed, ook al kunnen zij de zorg zelf niet betalen.	daklozen (inclusief dakloze zwerfjongeren) in Nederland met uitzondering van genoemde groepen in voetnoot.	
	Als de zwerfjongere wordt opgenomen in de opvang in Maastricht en hij/zij heeft geen inkomen, dan zorgt een begeleider samen met de jongere ervoor dat er inkomen is/een uitkering wordt aangevraagd en dat er een zorgverzekering wordt afgesloten (als dit nog niet het geval was).	Jongeren die in de opvang zijn terechtgekomen, hebben regulier naast een inkomen/uitkering een zorgverzekering.	2017 e.v.	Regulier.
(6)Innovatieve opvangvormen die beter aansluiten bij vraag en	Via (subsidie)afspraken met Koraal Groep/Gastenhof (Pension Jekerzicht)	Onderzoeken van mogelijkheden voor	2018-2019.	Regulier.

kosten voor medisch noodzakelijke zorg van het [Centraal Administratie Kantoor \(CAK\)](#) terugkrijgen als de ongedocumenteerde migrant de kosten niet zelf kan betalen en de kosten niet anderszins kunnen worden verhaald.

behoefte van zwerfjongeren.	e.a. sturen op kleinschaliger en meer gedifferentieerde opvang voor jongeren.	kleinschaliger opvang.		
(7) Vrijkomende woningen sneller inzetten en gebruiken als extra opvangplekken.	LEVANTOgroep geeft aan dat woningen voor 'Beschermd Wonen' in 2017 mogelijk vrij komen.	Onderzoeken in hoeverre dit daadwerkelijk gebeurt. Zo ja, wellicht te gebruiken als extra opvangplekken?	07-2017: Onderzoeken. 01-2018 tot 01-2019: Pilot extra opvangplekken zwerfjongeren.	Regulier (omzetten budgetten).
(8) Integrale aanpak problematiek zwerfjongeren en aanpak jongeren in de opvang.	Zorgen voor toeleiding naar passend onderwijs, deelname aan dagbesteding ⁸ of participatie-activiteiten gedurende de opvang. Bijvoorbeeld meedoen aan het project DoorS2open en zorgen voor	Passend in bestaande subsidiesystematiek. Verbetering in samenwerking met alle relevante partijen die met jongeren werken:	2017 e.v.	Regulier.

⁸ Gegevens Pension Jekerzicht 2015: 32 trajecten dagbesteding en in 2014: 48 trajecten. De trajecten behelzen voor beide jaren sollicitatietrainingen, fietsenproject (fietsreparaties), poetsmodule (in het Pension), klusmodule (opknappen spullen uit de buurt of het pension), groenproject (opruimen zwerfafval buurt), tweedehands buurtwinkel Jekerzicht (runnen winkel).

	<p>ambulante (intensieve) begeleiding erna.</p> <p>Of bijvoorbeeld meedoen aan broedplaatsen zoals het “Kunstfront”.</p> <p>Ondersteuning bij budgetbeheer/bewindvoering.</p>	<p>zorgen voor een integrale/geïntegreerde (keten)aanpak van de problematiek van zwerfjongeren.</p>		
--	---	---	--	--

HOOFDSTUK 3: NAZORG

Hieronder kunnen we het volgende raadsbesluit plaatsen:

1. Meer toekomstperspectief, bijvoorbeeld door verbetering betaalbare huisvesting (bijvoorbeeld 'Housing').

In de gehele MO (inclusief Vrouwenopvang) wordt geconstateerd dat door- of uitstroom uit de Opvang naar (begeleid of beschermd) zelfstandig wonen een problematische zaak is. Vaak blijven de opvangvoorzieningen ongewild zitten met bewoners die gezien hun vooruitgang al lang hadden kunnen door- of uitstromen. In de praktijk gebeurt dit onvoldoende, ondanks het feit dat via Housing Accomodations⁹ er een contingent woningen is gereserveerd voor 'specifieke groepen' zoals die vanuit de maatschappelijke opvang.

Voor de MO en BW heeft de gemeente gezamenlijk met de uitvoeringsorganisaties een Centrale Voordeur georganiseerd waar iedere nieuwe deelnemer in het voordeuroverleg wordt besproken en toebedeeld aan één van de organisaties die voor de betreffende cliënt het meest geschikt is.

In het Overleg wordt ook gesproken over activering, maatschappelijke participatie en dagbesteding voor de desbetreffende cliënt en gezamenlijk bepaald welke organisatie het meest geschikt is voor de cliënt.

In navolging van de Centrale Voordeur wordt eveneens een Centrale of Gezamenlijke Achterdeur georganiseerd waarbij door- of uitstroom van cliënten naar (deels) zelfstandige bewoning wordt georganiseerd. Ook de woningcorporaties zullen hierbij betrokken worden. Deze 'Achterdeur' is nog in ontwikkeling, maar hiermee wordt beoogd de stagnatie op te heffen vanuit de MO of BW naar (meer) begeleid/beschermd wonen, dan wel zelfstandig wonen.

---

⁹ Zie eerdere opmerking over Housing Accomodations.

NAZORG

Wat	Hoe	Stand van zaken en evt. vervolg	Tijdpad	Financiering
(1)De ondersteuning moet geleidelijk aan afgebouwd worden.	Afspraken met betrekking tot het individueel ondersteuningsplan.	Zwerfjongeren krijgen na uitstroom uit de Opvang gedurende maximaal 6 maanden ambulante begeleiding.	2017 e.v.	Regulier.
(2)Specifieke aandacht voor zwerfjongeren in 'Wonen en Zorg'.	Het Inrichten van de Centrale Achterdeur als gezamenlijke portal bij uitstroom (zowel voor Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen, zwerfjongeren, vrouwenopvang). Dit betekent dat er: (a) met corporaties afspraken worden gemaakt over beschikbare woonruimtes; alternatieve huur constructies; 'laatste kans beleid' bij woonblokkades. (b) gestimuleerd wordt de zgn. Triade-	Na 19 april is dit verder uitgewerkt in een interne werknotitie met oplossingsrichtingen wat betreft woonblokkades, samenwerkingsafspraken en aanbevelingen. Uitwerking vindt plaats in een ambtelijke werkgroep. De oplossingsrichtingen worden ook meegenomen in de	Na zomerreces 2017. Een en ander kan dan erna operationeel zijn.	Regulier.

	methodiek toe te passen in buurten waarin (ex)-cliënten gehuisvest worden. (c) via Housing Accomodations cliënten worden ondersteund in hun weg naar zelfstandig wonen.	herijking van de afspraken woonruimteverdeling, de jaarbegroting Wonen en de prestatieafspraken 2018. Ook de afspraken met Housing Accomodations over werkwijze en financiering worden herijkt.		
(3)Zorgen dat jongeren door- of uitstromen uit de opvang naar (begeleid) zelfstandig wonen of beschermd wonen.	Concretisering via de Centrale Achterdeur MO (maatschappelijke opvang)/BW (beschermd wonen).	Zie hier boven.	Na zomerreces 2017. Een en ander kan dan erna operationeel zijn.	Regulier.
(4)Wanneer in een traject de laatste stap in de keten afgerond kan worden (bijvoorbeeld richting wonen en woonbegeleiding), is het raadzaam de jongere nog enige tijd te volgen.	Concretisering via Housing Accomodations, individuele woonbegeleiding en/of BGI-arrangementen (begeleiding individueel) .	In subsidieafspraken zorgen voor ambulante (woon)begeleiding en /of individuele begeleiding gedurende maximaal 6 maanden na door/uitstroom uit de	2017 e.v.	Regulier via subsidie en inkoop.

		Opvang.		
(5) Onorthodoxe mogelijkheden organiseren voor door- of uitstroom van jongeren uit de opvang.	Organiseren van 'pop-up kamers', tijdelijke bewoning /anti kraak /pandbeheer, minimaal voor een half jaar. Samen met makelaars, ondernemers en woningbouw op zoek naar een passende oplossing.	Onderzoek naar mogelijkheden in het kader van anti kraak huisvesting, etc.	01-2018 tot 03-2018. Vóór zomerreces 2018: Afhankelijk van de uitkomst, organiseren van onorthodoxe tijdelijke bewoning voor (zwerf)jongeren.	Regulier. Sociaal Investeringsfonds. Inverdieneffecten: Door snellere door- of uitstroom uit de opvang kan de opvangcapaciteit worden behouden en hoeft niet te worden geïnvesteerd in extra opvang per se.
(6) Jongeren die vanwege grensoverschrijdend gedrag uit een instelling gezet worden (bijvoorbeeld Jongerenpension), krijgen nazorg om te zien hoe de jongere verder kan en wil. De instellingen hebben een zorgplicht.	Subsidieafspraken met opvanginstellingen voor jongeren.	Afspraken met Koraal Groep/Gastenhof (Pension Jekerzicht), Credohuis Maastricht, Jongerenfoyer Maris Stella, GGD-Vangnet, Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland	2017 e.v.	Regulier.

		en evt. politie.		
(7)Beter inzetten van arbeidsmatige dagbesteding en koppeling met voorzieningen Participatiewet (Pw).	Aanpak Participatieloket ook inzetten voor zwerfjongeren (cliënten van Pension Jekerzicht, Jongerenfoyer Maris Stella (Kamers met Kansen), Credohuis Maastricht en instrumenten Participatiewet (Pw) van Sociale Zaken beter benutten voor zwerfjongeren.	Uitwerking samenwerking Sociale Zaken ikv Participatiewet en Jongerenloket met het Participatieloket (bestaande uit Relim, Leger des Heils, Radar, MTB) met het doel tot maximale inzet van bestaande activeringsinstrumenten voor zwerfjongeren.	09-2017: Zwerfjongeren op de agenda zetten van het Participatieloket en komen tot concrete afspraken over activering van zwerfjongeren vanuit regulier (Pw) en aanvullend (arbeidsmatige dagbesteding). 01-2018: Regie vanuit Sociale Zaken op arbeidsre-integratie van zwerfjongeren.	Regulier.

HOOFDSTUK 4: OVERSTIJGENDE ZAKEN

Hieronder kunnen we de volgende raadsbesluiten plaatsen:

1. (Laten) uitvoeren van een onderzoek naar aantal, problematiek en (on)mogelijkheden van de zwerfjongeren (18-23 jaar) in Maastricht;
2. Het (laten) onderzoeken van de noodzaak tot uitbreiding van het aantal opvangplekken in Maastricht en de eventuele realisering hiervan;
3. Eén gemeentelijk aanspreekpunt in beleid;
4. Een integrale aanpak van de problematiek (bijvoorbeeld experiment 'Van de straat');
5. De wijze van financiering van alle voorstellen wordt in het plan verwerkt.

Het aantal dakloze jongeren in Maastricht is door middel van kwantitatief onderzoek te achterhalen wanneer wij de opvanginstellingen hiernaar bevragen. Dit wordt in de maanden april t/m juni van dit jaar afgerond. De door de gemeente gesubsidieerde instellingen voor opvang van jongeren die hiervoor zijn benaderd en die meewerken zijn: De Koraal Groep/Gastenhof (Pension Jekerzicht), Credohuis Maastricht en Trajekt/Xonar (Jongerenfoyer Maris Stella i.k.v. 'Kamers met Kansen'). Ook om te achterhalen hoeveel thuisloze jongeren er in Maastricht zijn, de zgn. 'bankhoppers', is het van belang onderzoek te laten doen. Hierbij wordt speciale aandacht gegeven aan de alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers) die een steeds grotere groep worden binnen de zwerfjongerenpopulatie (volgens landelijke gegevens van Stichting Zwerfjongeren Nederland). De groep 'bankhoppers' is niet bekend en ook landelijk is deze groep nauwelijks te achterhalen. Wij willen deze groep middels het Jongerenloket (SPJ@W en Expertteam J@W) en de scholen in beeld krijgen. Hiervoor wordt in de nabije toekomst een onderzoeksopzet geformuleerd en het onderzoek uitgevoerd. Naar aanleiding van beide onderzoeken kan een uitspraak gedaan worden over de noodzaak tot uitbreiding van het aantal opvangplekken in Maastricht.

Het 'centraal aanspreekpunt beleid' bij de gemeente (telefoonnummer 14043) moet niet worden verward met het centraal meldpunt waar zwerfjongeren 24/7 terecht kunnen. Hiervoor is 24/7 een centraal hulp- en crisisnummer bij de Koraal Groep/Gastenhof voorhanden (ten behoeve van zwerfjongeren) onder telefoonnummer 043 – 350 3490 of GSM: 06 2351 2491.

In het kader van een integrale aanpak van de problematiek van zwerfjongeren die zich vaak over meerdere leefgebieden manifesteert (bijvoorbeeld schuldenproblematiek, (psycho)sociale problemen, verslavingsproblemen) is het van belang dat bestaande schotten vervagen en instellingen die te maken hebben met jongeren weet hebben van elkaar en meer met elkaar gaan samenwerken ten gunste van een maximale ontwikkeling en ontplooiing van de zwerfjongeren.

OVERSTIJGENDE ZAKEN

Wat	Hoe	Stand van zaken en evt. vervolg	Tijdpad	Financiën
(1)Onderzoek zwerfjongeren Maastricht.	De gemeentelijke afdeling Onderzoek & Statistiek van Maastricht is gestart met een onderzoek naar het aantal zwerfjongeren, hun problematiek en (on)mogelijkheden.	Onderzoek is in uitvoering.	Maart 2017-Juni 2017.	Regulier.
(2)Het (laten) onderzoeken van de noodzaak tot uitbreiding van het aantal opvangplekken in Maastricht en de eventuele realisering hiervan.	Onderzoeksproject formuleren, met als doel de omvang en aard van de totale doelgroep zwerfjongeren in kaart te brengen, inclusief de 'bankhoppers' en AMV-ers. Deelnemers: Bureau Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Jongerenloket, Jeugdteam, Sociale Teams, Jeugdzorg, Welzijnswerk, etc.	Formulering en opzet in samenwerking met Universiteit Maastricht of extern onderzoeksbureau.	Juni 2017-Augustus 2017: Formuleren onderzoeksopzet. 09-2017 tot 01-2018: Uitvoering onderzoek. 01-2018: Afhankelijk van de onderzoeksuitkomst, al dan niet uitbreiden van het aantal opvangplekken.	Sociaal Investeringsfonds. Inverdieneffecten: Door weet te hebben van aantal en problematiek van 'bankhoppers' (= thuisloze jongeren inclusief AMV-ers), is vroeg interventie mogelijk en escalatie van de problematiek te voorkomen waardoor

				de jongeren uiteindelijk in de opvang terechtkomen.
(3)Eén gemeentelijk aanspreekpunt zwerfjongeren in beleid.	Vanaf oktober 2016 is de verantwoordelijke beleidsmedewerker zwerfjongeren aangewezen als 'centraal aanspreekpunt beleid'. ¹⁰	Beleidsmedewerker zwerfjongeren is gemeentelijk aanspreekpunt zwerfjongeren vanuit beleid.	Oktober 2016.	Regulier.
(4)Verbeteren van netwerksamenwerking, coördinatie en ketenregie.	Organiseren van een stedelijk netwerkoverleg zwerfjongeren met relevante partijen zwerfjongeren, zowel gericht op preventie, interventie als nazorg met als doel een integrale aanpak van de problematiek van zwerfjongeren. Een aantal partners heeft hiertoe reeds een eerste aanzet gegeven in 2017.	Vervolg en opzetten van een stedelijk netwerkoverleg met alle relevante partijen met als doel: vroeg signalering, vroeg interventie en een integrale benadering van de zwerfjongeren problematiek.	09-2017: Organiseren Stedelijk netwerk overleg.	Regulier.

¹⁰ Het 'centraal aanspreekpunt beleid', niet te verwarren met een centraal meldpunt waar zwerfjongeren 24/7 terecht kunnen. Hiervoor is 24/7 een centraal hulp- en crisissnummer bij de Koraal Groep/Gastenhof (ten behoeve van zwerfjongeren) onder telefoonnummer 043 – 350 3490 of GSM: 06 2351 2491.

<p>(5)Regie op beleidsniveau: afspraken maken over de stappen die wij gaan zetten in de aanpak van de zwerfjongerenproblematiek (in het kader van de aansluiting tussen jeugdzorg, volwassenenzorg en het lokale veld).</p>	<p>Intern beleidsoverleg zwerfjongeren met Jeugdbeleid, Wmo beleid en Jeugdteam en Wmo teams met als doel een integrale benadering en aanpak van (zwerf) of risicojongeren.</p>	<p>Maken van interne afspraken, zowel op beleids- als uitvoeringsniveau. Kartrekker vanuit zwerfjongerenbeleid.</p>	<p>2017 e.v.</p>	<p>Regulier.</p>
<p>(6)Verbeteren samenwerking in de buurt.</p>	<p>Thema Zwerfjongeren nadrukkelijk inbrengen bij Sociale teams met betrekking tot preventie en vroeg signalering en Veilige Buurteams met betrekking tot aanpak.</p>	<p>Maken van interne afspraken.</p>	<p>2017 e.v.</p>	<p>Regulier.</p>
<p>(7)Experiment 'Van de Straat', een initiatief van Stichting Zwerfjongeren Nederland (SZN).</p>	<p>SZN werkt samen met professionals uit de zorg, gemeentelijk beleid, onderwijs, wonen en met jongeren zelf aan een perspectief op een duurzaam jongerenbeleid. . Het doel is een</p>	<p>Er is verandering en vernieuwing nodig voor zwerfjongeren. In en buiten de bestaande systemen van zorg, welzijn, onderwijs,</p>	<p>01-2018 tot 01-2019: Pilot 'Van de Straat'.</p>	<p>Sociaal Investeringsfonds. Inverdieneffecten: Door middel van dit experiment wordt een integrale (keten) aanpak</p>

	stabiele basis met toekomstperspectief voor dak- en thuisloze jongeren.	huisvesting, werk en financiën.		zwerfjongeren verder uitgewerkt, vorm gegeven en geborgd binnen beleid.
--	---	---------------------------------	--	---

Samenwerkingspartners in het kader van de beschreven acties zijn:

- Toegang Jeugd/Toegang Wmo;
- Het Jeugdteam;
- De Wmo teams;
- De Sociale teams;
- De Participatie teams;
- Het Jongerenloket (SPJ@W en Expertteam J@W);
- Jeugdzorginstellingen (Bureau Jeugdzorg, Xonar Jeugd, etc., etc.);
- GGD ZL (Vangnet);
- Team V&L/Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland;
- Trajekt (school)maatschappelijk werk, jongerenwerk);
- Instellingen voor (zwerfjongeren) opvang: Koraal Groep/Gastenhof (Pension Jekerzicht), Credohuis Maastricht en Trajekt/Xonar (Jongerenfoyer Maris Stella i.k.v. Kamers met Kansen);
- Instellingen voor maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen: Leger des Heils, Xonar Vrouwenopvang en Hulpverlening (VOH), LEVANTOgroep/Impuls/RIBW/Housing Accomodations, Talent, Uit de Steigers, Radar, etc.

BIJLAGE

Reacties van partners om mee te denken met/mee te werken aan het gemeentelijk Plan van Aanpak Zwerfjongeren.

Wie	Aanbod/Ideeën/Mogelijkheden	Meerwaarde
Humanitas	Match! is een maatjesproject voor jongeren die te maken hebben (gehad) met jeugdhulpverlening.	<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten van vrijwilligers/leeftijdgenoten/ ervaringsdeskundigen. • Bij Match! bieden vrijwilligers vriendschappelijk contact, praktische ondersteuning en een luisterend oor.
Stichting Feel Good Connected/ 0800-HOME	Door middel van het 'Time-Out House' een drempelvrij (tijdelijke) opvang voor jongeren in crisissituaties. Jongeren die even een Time-Out nodig hebben. Op dit moment gerund met behulp van fondsen, giften, vrijwilligerswerk, en inzet van bestaande ruimtes in de eigen woning.	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning /Motivatie /Educatie aan jongeren door professionals en/of ervaringsdeskundigen of vrijwilligers. • Een tijdelijke (opvang/crisis) plek waar jongeren gratis hun hart kunnen luchten /een luisterend oor hebben (signalering); waar jongeren informatie en advies krijgen omtrent hun situatie (persoonlijke benadering/zorg); waarbij (0800) HOME een bemiddelende en verbindende functie heeft met alle betrokken partijen.
Carmen Chappin	<ul style="list-style-type: none"> • Opvangplekken kleinschaliger maken. Bijvoorbeeld woonhuizen met 6 tot 10 plekken. • Met betrekking tot 'Housing' is het van belang de betaalbaarheid en locatie van de woning (geschikt voor jongeren) in acht te nemen. • In het kader van uitbreiding opvangplekken is het de vraag of de gemeente zich niet meer moet richten op ontmoeting en laagdrempelige inloopplekken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kleinere groepen jongeren bij elkaar geeft vaak sneller stabiliteit, rust en een veiliger gevoel. De jongere kan beter werken aan doelen en doorstromen.
LEVANTOgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Ten behoeve van vroeg signaleren of vroegtijdige interventie kan de 	<ul style="list-style-type: none"> • Meerwaarde is het organiseren van een inhoudelijke keten of

	<p>LEVANTOgroep zorgen voor ervaringsdeskundigen en maatjes; ook inzet van In2yourplace is mogelijk: een empowerment en netwerkuitbreiding voor jongeren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgen voor bemiddeling in passende woonvormen via het loket 'Housing Accommodations'. • Gebruik maken van de 'Centrale Achterdeur' voor deze doelgroep in samenwerking met gemeente en woningcorporaties. • Woningen voor 'Beschermd Wonen' komen in 2017 mogelijk vrij. Wellicht te gebruiken als extra opvangplekken? • Zorgen voor toeleiding naar passend onderwijs, deelname aan dagbesteding/participatie-activiteiten, ambulante (intensieve) begeleiding. • Ondersteuning bij budgetbeheer/bewindvoering. 	<p>netwerkbenadering zwerfjongeren waarbij de losse stukjes begeleiding, hulp of zorg - die ook nog eens over verschillende organisaties zijn verspreid - met elkaar in verbinding worden gebracht.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doel van de gezamenlijke netwerkbenadering en keten is dat een zwerfjongere een dak boven zijn/haar hoofd krijgt, de begeleiding krijgt die hij/zij nodig heeft en in staat wordt gesteld naar zijn/haar mogelijkheden om te participeren in de maatschappij. • Belangrijke schakel is de Centrale Voordeur maatschappelijke opvang/beschermd wonen (MO/BW) waar elke cliënt gemeld en waar nodig gescreend wordt vóór plaatsing in opvang of beschermd wonen. Er zijn voldoende voorzieningen en interventiemogelijkheden vóór en ná de Centrale Voordeur MO/BW voor zwerfjongeren. Er ontbreekt echter een gids/trajectbegeleider die alle mogelijkheden voor wat betreft huisvesting, participatie en zorg kent en de zwerfjongeren in de juiste richting begeleidt.
Koraal Groep/Gastenhof	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van een inloopspreekuur samen met Trajekt, GGD, Jongerenloket voor jongeren 12-23 jaar. Mogelijk in de vorm van een informatiebus. Een projectgroep is dit verder aan het uitwerken. • Online hulpverlening door middel van moderne communicatiemiddelen (sociale media). • Pension Jekerzicht met 14 MO plekken, 4 BW/Jeugdwet plekken. • Begeleid Zelfstandig Wonen: 4 	<ul style="list-style-type: none"> • Vroeg signalering en vroeg interventie is een meerwaarde van het inloopspreekuur voor jongeren. Het is gericht op preventie. Van belang hierbij is verbindingen te leggen met soortgelijke initiatieven zoals 'Headspace'.

	<p>plekken met intensieve ambulante hulp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ambulante hulp in de woonsituatie van de jongere. 	
Trajekt	<ul style="list-style-type: none"> • Jongerenfoyer Maris Stella (ikv Kamers met Kansen) voor jongeren (18-25 jaar) die maximaal 1 ½ de tijd krijgen om zelfstandig verder te bouwen aan hun toekomst. • Project 'Aanzet' voor thuiswonende jongeren (18+) en hun ouders met een ernstig verstoorde ouder/kind relatie. • Project 'Inbeeld', waarbij medewerkers actief bezig zijn (spook)jongeren terug in beeld te krijgen en middels korte interventies door te leiden naar het netwerk. • 'No credit Game over', een stadsspel rondom het thema 'schulden'. • Inzet van Algemeen Maatschappelijk werk en Schoolmaatschappelijke werk. • (Ambulant) jongerenwerk, waarbij de jongerenwerker een coach en vertrouwenspersoon is voor jongeren in hun eigen leefomgeving. • Driehoeksoverleg tussen Jongerenwerk, Jeugdzorg handhaving en de wijkagent, per aandachtswijk 5 x per jaar. • CJG043, het digitaal informatie en adviespunt over opvoeden en opgroeien. Voor ouders en jongeren van 0-23 jaar. • Deelname aan de verwijsindex, een samenwerkingsverband van meerdere gemeenten en (hulpverlenende) instanties voor 	<ul style="list-style-type: none"> • De genoemde interventies zijn gericht op preventie. Zij zorgen ervoor dat de thuissituatie niet hoeft te escaleren, zodat de jongere niet dak- of thuisloos wordt. Daarnaast wordt gefocust op: (1) het werken aan zelfredzaamheid vanaf het 16^e levensjaar; (2) het zorgen dat een jongere kan terugvallen op een vertrouwd persoon; (3) het betrekken van ouders/familie opdat de relatie met hen verbetert; (4) het bieden van persoonlijk maatwerk. • Wat Trajekt nu al doet is aansluiten van jeugdopbouwwerkers bij externe initiatieven zoals Vangnet, Impuls, Jekerzicht, Credohuis. • Daarnaast vindt Trajekt, samen met Gastenhof, Leger des Heils, Alterius, LEVANTOgroep, the Masters dat een gezamenlijke netwerk/ketenbenadering voor de doelgroep zwerfjongeren van toegevoegde waarde is. Dit is in ontwikkeling. • Trajekt wil een belangrijke rol spelen in een vroegtijdige preventieve aanpak. Daarbij is het belangrijk dat: (1) er een netwerkoverleg is waarbij het thema zwerfjongeren wordt vertaald en concreet gemaakt naar (innovatieve) preventieactiviteiten in de wijk of op school. Laagdrempelig en dichtbij de doelgroep; (2) lopende interventies kunnen worden aangescherpt met een focus op de problematieken; (3) er ruimte

	(risico)jongeren; deelname in de Sociale teams in de wijken; organiseren van Wijk servicepunten, voor vragen over zaken in het dagelijks (sociaal) leven.	is voor innovatie. Bijvoorbeeld een 'mobiel speeddate jongerenontmoetingsplek' of een 'EduEsc@peroom'.
HEADSPACE	Opzetten van een geïntegreerde, laagdrempelige, flexibele hulp aan jongeren in Maastricht.	Meerwaarde is een plek waar een jongere laagdrempelig toegang heeft en daar de hulp krijgt die hij/zij nodig heeft, op welk leefgebied dan ook. Voor specialistische hulp wordt hij/zij meteen doorgeleid.
Mutsaersstichting	Project 'DoorS2open', biedt jongeren tussen 14-24 jaar een traject aan en geeft een zinvolle daginvulling die ontwikkelingsgericht is.	Meerwaarde is het werken door jongeren voor jongeren. Naast het verbinden en opbouwen van een sociaal netwerk, wordt ook gewerkt aan basale arbeidscompetenties.
Alterius	<ul style="list-style-type: none"> • Scholing (cursussen/opleidingen) in verschillende technische vakgebieden aan (jong) volwassenen die iets meer begeleiding nodig hebben dan gemiddeld. • Samen met Gastenhof (Jekerzicht), Leger des Heils, LEVANTOgroep, the Masters en Trajekt een gezamenlijke netwerk/ketenbenadering opzetten voor de doelgroep zwerfjongeren. 	Praktech is kleinschalig en zorgt voor een intensieve, persoonlijke en op maat gesneden begeleiding door vakmensen uit de praktijk en richt zich op technische opleidingen zoals metselen, stukadoren, schilderen, lassen, meubel maken, heftruck, dakdekkers.
Alice Kruijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Als preventieve interventie: 'waardeneducatie.nl'. • Tools gericht op de stabilisatie van de leefgebieden van zwerfjongeren. • Het 'Ronald Baten project', dat een all-round zorgkader biedt met een specifieke benaderingswijze. 	De uitdaging voor gemeenten is om de beschikbare tools op een juiste wijze op elkaar afgestemd te krijgen en te plaatsen in een veilig zorgkader, waarin de jongere zelf de regie mag gaan voeren.